

Avrupa'nın yeni hezeyanı: 'Casus imamlar'

AA

ABONE OL

Google News

Diyanet imamlarına yönelik casusluk ithamlarının yoğun olarak gündeme getirildiği Hollanda ve Avusturya'da, yapılacak ilk seçimlerde ırkçı partilerin iktidarın en güçlü adayları olduğu düşünülürse, suçlamaların aşırı sağla ilgisi anlaşılabilir.

Son dönemde Avrupa'da Türklere ve Diyanet imamlarına yönelik casusluk iddiaları revaçta. 15 Temmuz'dan hemen sonraki haftalarda, Hollanda'da FETÖ bağlantılı Ahmet Taşkan'ın "Hollanda Diyanet camilerindeki imamlar Erdoğan'ın ve Türkiye'nin ajanlarıdır" hezeyanı ve ithamıyla başlayıp akabinde imamların Türkiye'den finanse edilmesinin engellenmesine dair kanun tasarısının parlamentoda (Tweede Kamer) kabul edilip senatoya sunulmasıyla devam eden suçlamalar, giderek Avrupa geneline yayılan bir eğilim haline geldi.

Bu çerçevede, Almanya'daki DiTİB imamlarına yönelik suçlamaların son aylarda gündemde tutulması, 2015 yılında kabul edilen 'İslam Yasası' ile Diyanet-ATİB'e bağlı imamların gönderilmesini ve yeni imamların gelmesini yasaklamış olan Avusturya'da Yeşiller Partisi Güvenlik Sözcüsü Peter Pilz'in "Türkiye'nin Avusturya'da 200 casusu var" şeklindeki iddiası ve en son Almanya'da casusluk yaptıkları şüphesiyle Federal Kriminal Dairesine (BKA) bağlı polislerin Kuzey Ren-Vestfalya ve Rheinland-Pfalz eyaletlerinde görev yapan dört Diyanet imamının evinde yaptıkları aramalar zikredilebilir.

SON DAKİKA

Bütün bunlara, karşılıklı güveni korumak ve iyi niyet göstergeleri ile Hollanda Din İşleri Müşaviri,

Düsseldorf Din Hizmetleri Ataşesi ve nihayet Almanya'da evleri aranan imamların geri çağrılmaları da eklenirse, olayın 'sindirme' amacı ötesinde boyutların olduğu ve sanki Diyanet'e ait Avrupa'daki kurumların kimyasını bozma ve neticede kök ülkeyle ilişkisini koparmaya yönelik bir amacın varlığı da sezilmiyor değil. Bu meyanda, son dönemde medyada belirgin olarak öne çıkan söylem ve oluşturulmaya çalışılan algı, "Daha önce tarafsız bir dini kurum olan Diyanet'in, Erdoğan-AK Parti döneminde politikleştiği" iddiasına dayanıyor. Bütün bu

tartışmaların Türkiye'deki Anayasa referandumu öncesine denk düşmesi de ayrıca anlamlı.

Hal böyle olunca, meseleye bir bütün olarak, etraflıca bakma ve sağduyulu olarak analiz etme zarureti ortaya çıkıyor. Dolayısıyla 30-40 senelik süreçte, aşırılıklardan uzak İslam yorumundan ilgili raporlarda hep övgüyle bahsedilen AB ülkelerindeki Diyanet imamlarına yönelik bu tür suçlamaların 'şimdi' gündeme getirilmesinin bazı sebeplerini de irdelemek gerekir. "Bu suçlamalar esasen neyi hedefliyor?" ve "Ne yapılması gerekir?" sorularının cevaplanması önem arz ediyor.

İTHAMLARIN AŞIRI SAĞ PARTİLER VE SEÇİMLERLE İLGİSİ

"Bu olayın aşırı sağ ile ne ilgisi var?" şeklindeki bir soru burada akla gelebilir. Diyanet imamlarına yönelik casusluk ithamlarının yoğun olarak gündeme getirildiği Hollanda ve Avusturya'da, yapılacak ilk seçimlerde ırkçı partilerin iktidarın en güçlü adayları olduğu düşünüldüğünde bu ilgi ortaya çıkıyor. Zaten İslamla ve Müslümanlarla ilgili hemen her olayda, doğrudan ya da dolaylı olarak aşırı sağ ilgi aranmalıdır. Nitekim 15 Mart'ta genel seçimlere gidecek olan Hollanda'da, parti programında İslamı yasaklayacağından söz eden G. Wilders'in partisi PVV birinci parti durumunda ve büyük bir ihtimalle koalisyon ortağı olacak. Bundan daha önemlisi, merkez partiler içinde de Wilders'in partisine gidecek oylara göz koyanlar ve buna göre söylem ve pozisyon belirleyenler bir hayli fazla.

Avusturya'da da ilk genel seçimlerde benzer bir durum söz konusu: İrkçi-İslam karşıtı partinin iktidara gelmesine kesin gözüyle bakılıyor. Almanya'da ise başka nedenlerle birlikte Martin Schulz'un SPD adaylığının yanı sıra, yeni nesil aşırı sağ Frauke Petry'nin Almanya İçin Alternatif Partisi'nin (AfD) gittikçe güçlenmesi, aşırı sağ ve İslam karşıtı söylemlerin prim yapacağı elverişli bir ortam hazırladı. Ayrıca Türkiye'nin özellikle FETÖ mensuplarının iadesi yönündeki talepleri karşısında elini güçlendirme amacı da göz ardı edilmemeli. Zira haklarında Türkiye'de dava açılan FETÖ mensubu

bazı isimlerin Türkiye'ye iade edilmesi talebine Almanya'dan olumlu bir yanıt gelmiş değil.

Bütün bu İslam karşıtı ırkçı partilerin söylemlerinde, parti programlarında İslam ve göçmen karşıtlığı, Türkiye ve Erdoğan karşıtlığı öne çıkarken, Diyanet camilerinin ve imamlarının entegrasyona engel olduğu yönünde iddialar görülüyor. Özellikle son olarak zikredilen konularda, FETÖ ve benzeri 'devşirmelerin' bu tür partilere ve politikacılara el altından bilgi aktardığı da söylenebilir. Burada da somut anlamda hedefe konulan kurum Diyanet ve imamları olmaktadır ki, aslında Türkiye ve Diyanet aleyhine esas casusluğu FETÖ ve birtakım 'devşirmeler' yapmaktadır.

ORYANTALİST POLİTİKALAR VE 'DEVŞİRMELER'

Fethedilen bölgelerdeki küçük çocukların alınarak devlet çıkarlarının uygun olarak yetiştirilmesi ve ardından bu insanlara yetki ve mevki verilmesine dayanan sisteme 'devşirme' sistemi deniliyor. Özellikle yükseliş dönemlerinde Osmanlı'nın Müslümanlar lehine başarıyla uyguladığı bu sistem, bugün Batı'da adeta Müslümanlara karşı kullanılan bir uygulamaya dönüştü. Nitekim profesyonel anlamda yaklaşık 200-250 yıllık bir maziye sahip olan, 11 Eylül'den sonra politik bir yöne de evrilen oryantalist kurumların, İslam dünyası ve Müslümanlara yönelik en önemli hedeflerinden biri de öz kimliğine 'yabancılaşmış' devşirmeler yetiştirmektir.

Bugün Batı Avrupa ve ABD başta olmak üzere pek çok ülkede, Türk veya Müslüman olmakla birlikte, kendilerine önemli mevki vermiş 'kraldan fazla kralcı' tavır ve üsluplarla Müslümanlar ve Türkiye aleyhine siyaset üreten, raporlar yazıp açıklamalar yapan pek çok devşirmeden söz edebiliriz. Kök ülkelerine olduğu kadar, ait oldukları din ve kültürel değerlere de 'yabancılaşmış' bu tipler, Müslümanlara ve Türklere yönelik, yer yer oryantalistlerin ve Batılı siyasetçilerin çok daha ötesine geçen keskinlikte söylemlere sahipler. Bu anlamda, 11 Eylül'den sonra Batı'da İslamofobi yükselirken "İslâm'ın teşvik edilmesi gereken yüzü" olarak sunulan imamlara yönelik casusluk ithamlarının başat aktörlerinden olan FETÖ, bu devşirmelerin post-modern dönemdeki en önemli örneklerinden olsa

gerek. Zira bu devşirme örgüt, 15 Temmuz'dan sonraki süreçte, Avrupa'daki en önemli fonksiyonunu, gerek açıklamalarla gerekse servis ettiği bilgi ve belgelerle, özellikle Diyanet'e ve imamlarına yönelik casusluk iddiaları ile yapıyor. Nitekim bu tür ithamların fitili, 15 Temmuz'dan hemen sonraki günlerde, Hollanda'da Ahmet Taşkan tarafından, "Hollanda'daki Diyanet imamları Türkiye ve Erdoğan'ın ajanlarıdır" şeklindeki Türkiyefobik/Erdoğanfobik hezeyanıyla yakılmıştı.

15 TEMMUZ, TÜRKOFOBİ-ERDOĞANFOBİ VE FETÖ

Bu tür hezeyanların en son örneği ise Avusturya'da Erdoğan'ı, ATİB, DİTİB ve HDV gibi Diyanet Vakfı'na bağlı Avrupa'daki kurumları "Casus ağı kurmak ve kitleleri mobilize etmek" ile suçlayan Avusturya Yeşiller Partisi Güvenlik Sözcüsü Peter Pilz'den geldi. Bu suçlamasıyla Pilz, genelde yapıldığı üzere, Diyanet'e bağlı bu kurumlar üzerinden Türkiye'yi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ve Türk kurumlarını doğrudan hedef aldı. Dolayısıyla imamlara yönelik casusluk suçlamalarının, Diyanet üzerinden Türkiye, Türk kurumları ve Erdoğan'a yönelik bir algı operasyonu oluşu üzerinde dikkatle durulmalı. Medyada hemen her gün, Erdoğan döneminde politikleştiği ileri sürülen Diyanet başta olmak üzere, Türk kurum ve kuruluşları üzerinden İslamofobik-Türkofobik-Erdoğanfobik söylemler, suçlamalar ve ithamlar ortaya konduğu, takip edenlerin zaten malumdur. Casusluk ithamları bağlamında, Almanya Yeşiller Partisi eş başkanı Cem Özdemir'in, Diyanet başta olmak üzere, Almanya'daki bazı Türk kurumlarını "radikal" ve "Türk PEGIDA'sı" olarak niteleyen hezeyanını ve Türkiye lehindeki bazı faaliyetleri engelleme gayretlerini de bu meyanda zikredebiliriz.

Bunun 15 Temmuz darbe girişiminden sonraki süreçle yakın ilgisi açıktır: Türkiye'den kaçan FETÖ mensuplarının önemli bir kısmının, Diyanet imamlarına yönelik bu tür algı operasyonlarının yapıldığı ülkelerde ikamet ediyor olmaları tesadüf olmasa gerek. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın ifade ettiği üzere, Türkiye aleyhine faaliyet gösteren PKK, DHKP-C ve FETÖ gibi örgütlerin mensupları hakkında kılını kıpırdatmayan Alman makamlarının, Diyanet imamlarına yönelik (sözü edilen örgütlerce yapılan) ithamları soruşturmaya dönüştürerek evlerini araması oldukça manidardır.

Meselenin bir başka yönü ise casusluk suçlamalarının, radikal-entegrist Şîî ve Selefi fanatizminin İslam algısını domine ettiği bir dünyada, Türkiye ve Diyanet'in, Avrupa'da ve bütün dünyada insanî-irfanî yönleri, medeniyet ufku-vizyonu, aşırılıklardan uzak bilimsel bilgiye dayalı İslam anlayışını ve multi-kültürel toplumlarda birlikte yaşama kültürünü öne çıkarmayı başarabilmesi ve bu yönde Müslümanlara ve dünyaya alternatif bakış sunabilmesi ile ilgisidir. Ayrıca Diyanet'in, Avrupa'daki Türkler'in dinî kimliğini korumada en önemli kurumlardan biri olduğu düşünülürse, son iki üç yıldır özellikle Hollanda, Almanya ve Avusturya gibi ülkelerde Diyanet üzerinden, Türkiye ile irtibatlı, Türkiye'yle gönül bağına diri tutan, buldukları ülkede topluma pozitif katkıyı, entegrasyonu öne çıkaran diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilinçli politikaların devreye sokulduğunu ya da sokulabileceğini söyleyebiliriz. Zira Türkiye ve dolayısıyla Diyanet'in bu vizyonu, Avrupa'nın Müslümanlar arasında yeni DEAŞ'lar ve FETÖ'ler ortaya çıkmasına netice olarak yol açan bazı politikalarına, oryantalist amaçlarına önemli bir engel olsa gerek.

DIYANET'İN SINAVI

Diyanet İşleri Başkanı Görmez'in bir süreden bu yana muhatap olduğu bu yöndeki sorulara, sözünü ettiğimiz yönlerde de vurgu yapan, Avrupa'da Diyanet'e bağlı kurumların önemini altını çizen bir açıklamayla cevap verdi. Görmez'in, Alman kanunlarına göre kurulmuş DİTİB'in DİB ile ilişkilerinin ve referans ortaklığının, siyasi-ideolojik manipülasyonlardan uzak durularak, politik tarafsızlıkla, uluslararası hukuk ve her iki ülkenin hukuk sistemleri dikkate alınarak geliştirdiğini belirten 'hukuk' temelli vurguları önemlidir. Ayrıca imamların itibarsızlaştırılması girişimlerine karşı çıkması ve DİTİB'in Türkleri ve Müslümanları FETÖ ve DEAŞ gibi örgütlerin yanlış dini telakkilerinden korumaya yönelik fonksiyonuna işaret etmesi de özellikle not edilmelidir. İmamlara yönelik casusluk suçlamalarını kabul edilemez olarak niteleyen, bu suçlamaların iç siyasete malzeme yapılmaması gerektiğini vurgulayan ve iddiaların araştırılıp gereğinin yapılacağını bildiren 'hukuk/ahlak' esaslı yaklaşımın da altı çizilmelidir. Yine bu çerçevede, Bekir Bozdağ'ın, soruşturmanın hukuka aykırı olduğunu, Federal Adalet Bakanı Heiko Maas'ın yaptığı açıklamaların ise yürüyen soruşturmaya müdahale niteliği taşıdığını dile getiren hukuk vurgusunu da zikretmek gerekir.

Öyle görünüyor ki Diyanet imamları konusu, son yıllarda Avrupa'nın Müslümanlarla ilgili en önemli sınavlarından biridir. Hâlihazırda Almanya, Hollanda ve Avusturya'da gündeme getirilen casusluk suçlamalarının, Diyanet imamları bulunan diğer AB ülkelerine de yayılma potansiyeli var. Ayrıca bundan sonra da farklı algı operasyonlarının, suçlamaların ve baskıların olması da muhtemeldir. Dolayısıyla bir yandan kırk yıllık süreçte radikal anlayışlar karşısında Diyanet'in rolü anlatılıp özgürlükler ve din özgürlüğü perspektifinden Avrupa'nın yüzüne usulünce ayna tutulup bu tür

suçlamalar engellenmeye çalışılırken, diğer yandan da yeni perspektiflerin, olasılıklara yönelik alternatif çözüm planlarının geliştirmesi gerekiyor.

Ayrıca meselenin sadece Diyanet ve Diyanet imamları meselesi olmadığını ve 'devlet aklı'nı gerekli kıldığını söylemeliyiz. Başbakan Yıldırım'ın son Almanya ziyareti, meselenin bu minvalde ele alındığı ve FETÖ'nün iki ülkenin pek çok alandaki önemli çıkarlarını baltalamasına izin verilmemesi yönünde mutabakata varılmış olabileceği yönünde umut veriyor. Nitekim Merkel görüşmesinden sonra, Başbakan Yıldırım'ın Diyanet imamlarının casuslukla suçlanmasının doğru olmadığını vurgulaması ve "Bizim açımızdan imamlar konusu kapandı" ifadesini kullanması buna işaret ediyor.

[Prof. Dr. Özcan Hıdır İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Rotterdam İslam Üniversitesi'nde öğretim üyesidir]

A single logo of the newspaper SABAH. The logo consists of the word 'SABAH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark, irregular, torn-paper-like background. The logo is centered within a light gray rectangular frame.